

**PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
UNIVERZITET U NOVOM SADU**

**OSNOVNE AKADEMSKE STUDIJE PRVOG STEPENA –
DIPLOMIRANI EKOLOG**

Novi Sad, 2011.

Naziv studijskog programa	Diplomirani ekolog
Samostalna visokoškolska ustanova u kojoj se izvodi studijski program	Prirodno-matematički fakultet, Departman za biologiju i ekologiju, Novi Sad
Visokoškolska ustanova u kojoj se izvodi studijski program	
Obrazovno-naučno/obrazovno-umetničko polje	Prirodno-matematičke nauke
Naučna, stručna ili umetnička oblast	Ekologija
Vrsta studija	Osnovne akademske studije
Obim studija izražen ESPB	240 ESPB
Naziv diplome	Diplomirani ekolog
Dužina studija	4 godine, 8 semestara
Godina u kojoj je započela realizacija studijskog programa	školska 2008/2009 (u modelu 3+2)
Godina kada će započeti realizacija studijskog programa (ako je program nov)	školska 2011/2012, revidirani studijski programi
Broj studenata koji studira po ovom studijskom programu	185 na tri studijske godine u modelu 3+2
Planirani broj studenata koji će se upisati na ovaj studijski program	60 studenata
Datum kada je program prihvaćen od strane odgovarajućeg tela (navesti kog)	Nastavno-naučno veće Prirodno-matematičkog fakulteta u Novom Sadu, 24.02.2011., prihvatanje revidiranih studijskih programa
Jezik na kome se izvodi studijski program	Srpski jezik
Godina kada je program akreditovan	2008. godina (model studija 3+2)
Web adresa na kojoj se nalaze podaci o studijskom programu	www.pmf.uns.ac.rs

Struktura studijskog programa

1. Struktura studijskog programa

1.1. Elementi studijskog programa

a) Naziv i ciljevi studijskog programa

STUDIJSKI PROGRAM – DIPLOMIRANI EKOLOG

Cilj studijskog programa je obrazovanje i osposobljavanje stručnjaka za stručni i naučni rad u oblasti ekologije

b) Vrsta studija i ishod procesa učenja

Osnovne akademske studije I stepena ekološkog profila imaju četvorogodišnje studijske programe i završavaju se sa sakupljenih najmanje 240 ESPB

Po završetku studija ekologije formiraju se stručnjaci sposobni da rade: u laboratorijama koje su usmerene na istraživanja na polju ekologije i zaštite životne sredine; u institucijama koje se bave problemima zaštite prirode i očuvanja biološke raznovrsnosti.

v) Stručni, akademski, odnosno naučni naziv

Lice koje završi osnovne akademske studije stiče stručni naziv **Diplomirani ekolog** prvog stepena akademskih studija.

g) Uslovi za upis na studijski program

Za upis na studije mogu konkurisati lica sa završenim srednjim obrazovanjem u četvorogodišnjem trajanju. Uslov za upis je položen prijemni ispit iz biologije. Redosled kandidata u konačnoj rang listi utvrđuje se na osnovu opšteg uspeha postignutog u srednjem obrazovanju i rezultata postignutog na prijemnom ispitu.

d) Struktura studijskog programa

Strukturu studijskog programa DIPLOMIANI EKOLOG čini skup obaveznih i izbornih studijskih područja, odnosno predmeta, sa okvirnim sadržajem, čijim se savladavanjem obezbeđuju neophodna znanja i veštine za sticanje diplome prvog stepena akademskih studija obrazovno-naučnog polja Prirodno-matematičkih nauka.

Kurikulum četvorogodišnjih studija čini ukupno 38 predmeta, od toga 29 su obavezni predmeti, 9 izbornih predmeta i četiri obavezne terenske nastave.

Svaki predmet iz studijskog programa iskazan je brojem ESPB, a obim studija izražen je zbirom ESPB. U svakoj školskoj godini zbir od 60 ESPB odgovara prosečnom ukupnom angažovanju studenta u obimu 40-časovne radne nedelje tokom jedne školske godine. Ukupno angažovanje studenta sastoji se od aktivne nastave (predavanja, vežbe, praktikumi, seminari i terenska nastava), samostalnog rada, kolokvijuma, ispita i drugih vidova angažovanja.

Od ukupno 241 ESPB izborni predmeti su zastupljeni sa najmanje 48 ESPB.

U strukturi studijskog programa zastupljene su sledeće grupe predmeta u odnosu na ukupan broj ESPB i to:

- akademsko-opšteobrazovni predmeti zastupljeni su sa minimumom od 35 ESPB
- teorijsko - metodološki predmeti zastupljeni su sa minimumom od 55 ESPB
- naučni, odnosno umetničko-stručni predmeti zastupljeni su sa minimumom od 85 ESPB
- stručno-aplikativni predmeti zastupljeni su sa minimumom od 66 ESPB u zavisnosti od izbornosti, a ukupan zbir ESPB u ovoj kategoriji predmeta je 168 ESPB.

đ) Osnovne akademske studije studijskog programa DIPLOMIRANI EKOLOG traju 4 godine (8 semestara)

Ukupan broj časova aktivne nastave na pojedinim godinama studija iznosi: prva godina 825 časova aktivne nastave godišnje, druga godina 825 časova aktivne nastave godišnje, treća godina 825 časova aktivne nastave godišnje i četvrta godina 750 časova aktivne nastave.

e) Bodovna vrednost svakog predmeta iskazana je u tabeli rasporeda predmeta po semestrima i godinama studija, kao i u tabelama specifikacije predmeta (Knjiga predmeta).

ž) Studijskim programom nije predviđena izrada završnog rada.

z) Preduslovi za upis pojedinih predmeta ili grupe predmeta su naznačeni u Knjizi predmeta.

i) izborni predmeti sa srodnih studijskih programa (studijski program Diplomirani biolog) ponuđeni su studentima studijskog programa Diplomirani ekolog i nalaze se u listama ponuđenih izbornih predmeta.

j) Prelazak na studijski program DIPLOMIRANI EKOLOG sa drugih srodnih studijskih programa može se vršiti prenošenjem ESPB. Kriterijumi i uslovi prenošenja ESPB propisani su opštim aktom Prirodno-matematičkog fakulteta u Novom Sadu.

1.2.

Bodovna vrednost studijskog programa DIPLOMIRANI EKOLOG je najmanje 241 ESPB.

Kompetencije diplomiranih studenata

4.1. Savladavanjem studijskog programa student stiče sledeće opšte sposobnosti:

- Sposobnost analize i sinteze
- Sposobnost primene stečenih znanja u praksi
- Veštine za prikupljanje i obradu informacija
- Sposobnost razmene informacija, ideja, problema i rešenja
- Sposobnost uspešnog timskog rada
- Osnovne veštine upotrebe računara

4.2. Savladavanjem studijskog programa student stiče sledeće predmetno-specifične sposobnosti:

- Izgrađena osnovna znanja iz oblasti biologije, ekologije i zaštite životne sredine
- Praktična primena stečenih znanja i potreba za daljim usavršavanjem
- Sakupljanje, procenjivanje i interpretacija relevantnih informacija iz različitih ekoloških oblasti
- Formiranje naučno-zasnovanih i argumentovanih sudova
- Razumevanje zadataka u okviru posla
- Sposobnost efikasne stručne komunikacije u oblasti ekologije i srodnih disciplina

Ishod procesa učenja je stručnjak sa osnovnim akademskim obrazovanjem koji poseduje značajno proširena i produbljena znanja u odnosu na znanje stečeno u srednjoj školi kao i integrisano znanje neophodno za razumevanje naučne osnove iz oblasti ekologije. Stečeno znanje diplomiranom studentu obezbeđuje stručnost za rad u laboratorijama i istraživačkim centrima ekoloških profila.

Minimalni ishodi učenja:

- Poznavanje strukture, organizacije i funkcije biosistema na nivou organizma, populacije i ekosistema
- Upotreba osnovnih bioloških i ekoloških pojmova i prepoznavanje značaja očuvanja biodiverziteta
- Razumevanje složenosti problematike zaštite životne sredine i održivog razvoja
- Posedovanje veštine rada u laboratorijskim i terenskim uslovima
- Samostalno prikupljanje informacija iz stručne literature

Kurikulum

Kurikulum osnovnih akademskih studija I stepena ekološkog profila organizovan je u vidu četvorogodišnjih studija. Svaka studijska godina organizovana je u dva semestra. Svi predmeti su jednosemestralni.

Kurikulum studija čini ukupno 38 predmeta i četiri terenske nastave, od toga 29 su obavezni predmeti, 9 izbornih predmeta i četiri obavezne terenske nastave.

Tabela 5. 1. Raspored predmeta po semestrima i godinama studija za studijski program prvog nivoa studija

Š	Naziv predmeta	S	Tip	Status predmeta	Časovi aktivne nastave			Ostali časovi	ESPB
					P	V	DON		
PRVA GODINA									

1.	OBE001	Biologija ćelije	1	TM	O	2	2			6
2.	OE001	Hemija	1	AO	O	4		4		8
3.	OBE002	Opšta zoologija	1	TM	O	2	2			6
4.	OE002	Sistematika algi i gljiva	1	NS	O	3	3			7
5.	OE003	Fizika okoline	2	AO	O	4	2			7
6.	OE004	Klimatologija i pedologija	2	AO	O	2	2			4
7.	OE005	Morfologija biljaka	2	NS	O	3	3			7
8.	OE024	Zoologija beskičmenjaka	2	NS	O	3	4			7
9.	OBE003	Terenska nastava 1	2	SA	O			6		4
10.		Predmet izbornog bloka 1.	2	AO	IB	4				5
Ukupno časova aktivne nastave na godini studija =									825	61
DRUGA GODINA										
1	OE007	Biohemija	3	TM	O	3		3		7
2	OE008	Opšta mikrobiologija	3	NS	O	3		2		5
3	OBE001	Osnovi ekologije	3	TM	O	2	2			5
4	OE025	Zoologija hordata	3	NS	O	4	3			7
5		Predmet izbornog bloka 2.	3	AO	IB	2	2	1*		6
6	OE010	Genetika i genotoksikologija	4	NS	O	3	2			6
7	OE011	Sistematika viših biljaka	4	NS	O	3	4			7
8	OE012	Zaštita životne sredine	4	SA	O	2	2			5
9.	OBE004	Terenska nastava 2	4	SA	O			4		2
10.		Predmet izbornog bloka 3-predmet 1	4	AO	IB	2	2			5
11.		Predmet izbornog bloka 3-predmet 2	4	SA	IB	2	2			5
Ukupno časova aktivne nastave na godini studija =									825	60
TREĆA GODINA										
1	OE014	Osnove fiziologije biljaka	5	NS	O	3		3		6
2	OE015	Osnove fiziologije životinja	5	NS	O	3		3		6
3	OE016	Biogeografija	5	TM	O	3	2			6
4		Predmet izbornog bloka 4-predmet 1	5	SA	IB			4		5
5		Predmet izbornog bloka 4-predmet 2	5	SA	IB			4		5
6	OE013	Hidrobiologija	6	NS	O	3	3			6
7	OE026	Ekologija biljaka	6	TM	O	4	2			7
8	OE027	Ekologija životinja	6	TM	O	4	2			7
9	OE019	Osnove evolucione biologije	6	TM	O	3	2			5
10.	OBE008	Terenska nastava 3	6	SA	O			3		2
11.		Predmet izbornog bloka 5	6	SA	IB	2	2			5
Ukupno časova aktivne nastave na godini studija =									825	60

ČETVRTA GODINA

1	OE028	Ekologija čoveka	7	SA	O	3	2			7
2	OE029	Mehanizmi ekoloških adaptacija	7	NS	O	3		3		7
3	OE030	Osnove ekološkog prava	7	SA	O	2				5
4	OE031	Osnove konzervacione biologije	7	NS	O	2	2			7
5	OE033	Ekologija mikroorganizama	7	NS	O	3	3			7
6	OE032	Zaštićeni delovi prirode	8	TM	O	2	2			6
7	OE034	Ekotoksikologija	8	SA	O	3	3	1		7
8	DE008	Terenska nastava 4	8	SA	O			3		2
9		Predmet izbornog bloka 6	8	SA	IB	3		3		7
10		Predmet izbornog bloka 7	8	SA	IB	2	2			5
Ukupno časova aktivne nastave na godini studija =									750	60
		Stručna praksa				-				-
		Završni rad		-						-
Ukupno ESPB bodova									241	
<p>* - seminarski rad; Š-sifra predmeta koja se zadaje na nivou ustanove; S-semester u kome je predmet; Tip predmeta: AO – akademsko-opšteobrazovni, TM- teorijsko metodološki, NS-naučno stručni, US- umetničko stručni, SA-stručno aplikativni; Status predmeta: O-obavezni, IB-izborni blok; Časovi aktivne nastave: P-predavanja, V-vežbe, DON- dugi oblici nastave (laboratorije vežbe, seminari i dr. u zavisnosti od specifičnosti studijskog programa)</p>										

Knjiga predmeta

Tabela 5.3. Izborna nastava na studijskom programu

	Š	Naziv predmeta	Tip	Status predmeta	Časovi aktivne nastave				ESPB
					P	V	DON	Ostalo	
Predmeti izbornog bloka 1.									
1	OBE017	Engleski jezik A1/A2 (niži kurs)	AO	I	4				5
2	O-08	Engleski jezik B1/B2 (viši kurs)	AO	I	4				5
3	OBE016	Programski paketi za obradu podataka	AO	I	2	2			5
4	OE042	Hemija u ekologiji	AO	I	3		3		6
Predmeti izbornog bloka 2.									
1	OB008	Matematika sa statistikom	AO	I	3	3			7
2	FZBU	Zaštita od buke	AO	I	2				6
Predmeti izbornog bloka 3.									
Izborni predmeti 1.									
1	OBE017	Engleski jezik A1/A2 (niži kurs)	AO	I	4				5
2	O-08	Engleski jezik B1/B2 (viši kurs)	AO	I	4				5
3	OBE016	Programski paketi za obradu podataka	AO	I	2	2			5
Izborni predmeti 2.									
1	G206	Geografija životne sredine	SA	I	3	2	1*		7
2	OE023	Osnove GIS-a	SA	I	2	2			5
3	OBE005	Filogenija životinja	SA	I	2	2			5
4	OBE013	Palinologija	SA	I	2	2			6
5	OB031	Sinantropni glodari	SA	I	2	2			5

Predmeti izbornog bloka 4									
Izborni predmeti 1.									
1	OBE007	Botanička mikrotehnika	SA	I			4		5
2	OB037	Alergijske biljke	SA	I	2	2			5
3	OBE008	Entomologija	SA	I	2	2			6
4	IKK-501	Kvalitet vode za piće	SA	I	3	1	2		6
Izborni predmeti 2									
1	OBE009	Mikrobiološki praktikum	SA	I			4		5
2	OBE010	Ugrožene vrste životinja	SA	I	2	2			6
3	OBE015	Zoološki praktikum	SA	I		4			5
4	OB023	Lekovite biljke	SA	I	2	2			6
Predmeti izbornog bloka 5									
1	OBE012	Botanički praktikum	SA	I		4			5
2	OE022	Ponašanje životinja	SA	I	2	2			5
3	OBE014	Primenjena hidrobiologija	SA	I		4			5
Predmeti izbornog bloka 6									
1	OZZS-204	Analitička hemija okoline	SA	I	3		3		8
2	OB036	Instrumentalne metode u biologiji	SA	I	2		4		7
3	OZZS-302	Tehnologija zaštite životne sredine	SA	I	3		3		7
Predmeti izbornog bloka 7									
1	OE036	Bioaktivni agensi mikroorganizama	SA	I	2	2			5
2	OE037	Biodegradacije	SA	I	2	2			5
3	OE038	Industrijske otpadne vode	SA	I	2	2			5
4	OE040	Populaciona ekologija životinja	SA	I	2	2			5
5	OE041	Trendovi u zaštiti životne sredine	SA	I	2	2			5
<p>* - seminarski rad; Š-šifra predmeta koja se zadaje na nivou ustanove; Tip predmeta: AO – akademsko-opšteobrazovni, TM-teorijsko metodološki, NS-naučno stručni, US- umetničko stručni, SA-stručno aplikativni; Status predmeta: I-izborni, Časovi aktivne nastave: P-predavanja, V-vežbe, DON- drugi oblici nastave (laboratorijke vežbe, seminari i dr.), SIR-studijski istraživački rad.</p>									

Kvalitet, savremenost i međunarodna usaglašenost studijskog programa

Studijski program četvorogodišnjih osnovnih akademskih studija ekologije kojim se stiče zvanje Diplomirani ekolog 240 ESPB je modifikacija studijskih programa ekolog 180ESPB i Diplomirani ekolog-master 120ESPB, koji su uspešno akreditovani 2008. godine i trenutno se izvode na Departmanu za biologiju i ekologiju, PMF-a u Novom Sadu. Osnovni razlog zbog kog smo doneli odluku da sa sistema studija 3+2 pređemo na sistem 4+1 su promene koje su 2010. godine unete u Zakon o visokom obrazovanju, po kojima se ponovo omogućava sticanje stručnog zvanja Diplomirani nakon četvorogodišnjih osnovnih akademskih studija. Trenutna situacija na tržištu rada je problematična za pronalaženje zaposlenja za brojne stručne profile. Ne treba zaboraviti ni inerciju poslodavaca i njihovo neprepoznavanje novih trogodišnjih bachelor zvanja. Rukovodeći se ovim činjenicama, smatramo da je sistem od četiri godine osnovnih akademskih studija optimalan za sticanje naprednih akademskih kompetencija, a takođe obezbeđuje na tržištu rada prepoznatljiv

naziv zvanja Diplomirani ekolog.

Studijski program je u potpunosti usaglašen sa programima studija II stepena PMF- a u Novom Sadu i predstavlja bazu za usmeravanja studenata ka različitim profilima master akademskih studija.

Studijski program je akreditovan, reformisan i usaglašen sa osnovnim principima evropskog sistema studija definisanog u okvirima Bolonjske deklaracije. Program je usklađen sa nekoliko akreditovanih programa inostranih visokoškolskih ustanova. Analizom studijskih programa 1. stepena akademskih studija ekologije na internet stranicama velikog broja evropskih univerziteta može se zaključiti da je dominantan model studija 3+2. Manji broj zemalja Evropske Unije (Španija, Bugarska, delimično Rumunija i neki univerziteti pribličkih zemalja) imaju model studija 4+1. Obzirom da se radi o osnovnim studijama ekologije, koja je jedna od fundamentalnih prirodno-matematičkih nauka, u svim poređenim kurikulumima nalaze se bazični predmeti užih naučnih oblasti biologije i ekologije, te studijski program koji predlažemo je usklađen u velikoj meri, po svojoj strukturi i sadržaju, kako sa trogodišnjim kurikulumima, tako i sa četvorogodišnjim kurikulumima osnovnih studija. U prilogu 6. nalazi se kompletan kurikulum osnovnih četvorogodišnjih studija ekologije sa Univerziteta u Plovdivu (Bugarska) i nekoliko linkova za internet stranice univerziteta na kojima takođe postoje četvorogodišnje studije ekologije.

Studijski program je formalno i strukturno usklađen sa utvrđenim predmetno specifičnim standardima za akreditaciju. Studijski program je usaglašen sa evropskim standardima u pogledu uslova upisa, trajanja studija, uslova prelaska u narednu godinu, sticanja diplome i načina studiranja.

Upis studenata

Broj studenata koji se upisuje na odgovarajući studijski program utvrđuje se na osnovu raspoloživih prostornih i kadrovskih mogućnosti visokoškolske ustanove i na osnovu kvota odobrenih od strane nadležnog ministarstva.

Vrsta znanja, sklonosti i sposobnosti koje se proveravaju pri upisu odgovaraju prirodi studijskog programa.

Upis na studije se vrši na osnovu ravnopravnosti i na osnovu javnog konkursa, u skladu sa zakonom, Statutom Univerziteta u Novom Sadu, Statutom Prirodno-matematičkog fakulteta i opštim aktima donetim na osnovu statuta. U ostvarivanju prava na studije studenti imaju jednaka prava, koja ne mogu biti ograničavana po osnovu pola, rase, bračnog stanja, boje kože, jezika, veroispovesti, političkog ubeđenja, nacionalnog, socijalnog ili etničkog porekla, invalidnosti ili po drugom sličnom osnovu, položaju ili okolnosti. Lica sa trajnim ili privremenim posebnim potrebama pri upisu i obavljanju studentskih obaveza i drugih aktivnosti imaju ista prava kao i ostala lica uz poštovanje i uvažavanje njihovih posebnih potreba, a visokoškolske jedinice dužne su da nastavni proces prilagode njihovim mogućnostima i potrebama.

Upis kandidata se vrši na osnovu Konkursa koji raspisuje Univerzitet u Novom Sadu, a sprovodi Prirodno-matematički fakultet.

Za upis na studije mogu konkurisati lica sa završenim srednjim obrazovanjem u četvorogodišnjem trajanju.

Studenti sa završenom višom školom i fakultetom upisuju se bez konkursa na lični zahtev po članu 85. Zakona o visokom obrazovanju.

Lica koja konkurišu za upis na prvu godinu osnovnih akademskih studija na studijskom programu Diplomirani ekolog polažu prijemni ispit iz predmeta Biologija.

Redosled kandidata državljana Republike Srbije u konačnoj rang listi utvrđuje se na osnovu opšteg uspeha postignutog u srednjem obrazovanju i rezultata postignutog na prijemnom ispitu.

-Uslovi za prelazak sa drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih oblasti studija:
Student osnovnih akademskih studija druge samostalne visokoškolske ustanove, lice koje je bilo upisano na osnovne akademske ili stručne studije i lice koje ima stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim ili stručnim studijama srodne oblasti može preći, odnosno upisati se na odgovarajuću godinu fakulteta srodne oblasti. Svi oni podnose zahtev za upis sa sledećim priložima:

- uverenje o položenim ispitima
- studijski program po kome su studirali odnosno nastavni plan i program

Postupajući po zahtevu kandidata za upis, komisija rešava dati zahtev i konstatuje:

- priznaju se odgovarajući položeni predmeti sa ocenom i odgovarajućim brojem ESPB
- delimično se priznaju neki položeni predmeti (određuju se dopune) sa delimičnim brojem bodova
- ne priznaju se neki položeni predmeti

Ocenjivanje i napredovanje studenata

Student savlađuje studijski program polaganjem ispita čime stiže određeni broj ESPB, u skladu sa studijskim programom. Nastavnik koji izvodi nastavu ima pravo da vrši proveru znanja i ocenjuje znanje studenta u toku svakog oblika nastave, a konačna ocena utvrđuje se na ispitu. Ispit je završni oblik provere znanja, a student ga polaže neposredno po okončanju nastave iz određenog predmeta. Izvođenje ispita je u skladu sa zakonom, Statutom Univerziteta u Novom Sadu i Statutom Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu. Studenta na ispitu ocenjuje predmetni nastavnik ili ispitna komisija. Ispit je jedinstven i polaže se pismeno i/ili usmeno a može imati i praktični deo u skladu sa studijskim programom. Pri polaganju i davanju ocene na ispitu se uzima u obzir rezultat kontinuiranog praćenja rada studenta tokom nastave i broj stečenih poena u ispunjavanju predispitnih obaveza. Student sa posebnim potrebama ima pravo da polaže ispit na način prilagođen njegovim mogućnostima. Na pisani zahtev studenta sa posebnim potrebama dekan donosi rešenje o načinu polaganja ispita, vodeći računa o predloženom načinu i mogućnostima studenta.

Svaki pojedinačni predmet u programu ima određeni broj ESPB koji student ostvaruje kada sa uspehom položi ispit.

Broj ESPB utvrđuje se na osnovu radnog opterećenja studenta u savladavanju određenog predmeta i primenom jedinstvene metodologije visokoškolske ustanove.

Uspešnost studenata u savladavanju određenog predmeta kontinuirano se prati tokom nastave i izražava se poenima. Maksimalni broj poena koje student može da ostvari na predmetu je 100.

Student stiže poene na predmetu kroz rad u nastavi i ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita. Minimalan broj poena koje student može da stekne ispunjavanjem predispitnih obaveza tokom nastave je 30, a maksimalni 70.

Svaki predmet iz studijskog programa ima jasan i objavljen način sticanja poena. Način sticanja poena tokom izvođenja nastave uključuje broj poena koje student stiže po osnovu svake pojedinačne vrste aktivnosti tokom nastave ili izvršavanjem predispitne obaveze i polaganjem ispita.

Ukupan uspeh studenta na predmetu izražava se ocenom od 5 (nije položio) do 10 (odličan). Ocena studenta je zasnovana na ukupnom broju poena koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita a prema kvalitetu stečenih znanja i veština:

Prikupljen broj poena	Ocena
95-100	10
85-94	9
75-84	8

65-74	7
55-64	6
Do 54	5